

Táncutatási Értesítő

A Magyar Tudományos Akadémia
Táncstudományi Munkabizottságának
időszaki kiadványa

TÁNCKUTATÁSI ÉRTESÍTŐ

A Magyar Tudományos Akadémia Tánc tudományi Munkabizottságának időszaki kiadványa

II. évfolyam, 2026. 1. szám

Főszerkesztő: Kavecsánszki Máté

Szerkesztőbizottság:

Bolvári-Takács Gábor (*Magyar Táncművészeti Egyetem; Tokaj-Hegyalja Egyetem*), Bólya Anna Mária (*MMA Művészetelméleti és Módszertani Kutatóintézet*), Bondea Vivien (*Moldvai Csángómagyarok Szövetsége*), Hamar Pál (*Magyar Testnevelési és Sporttudományi Egyetem*), Janku Anna (*Magyar Etnokoreológiai Társaság*), Kavecsánszki Máté (*Debreceni Egyetem*), Pál-Kovács Dóra (*Szabadtéri Néprajzi Múzeum*), Péter Petra (*Budapest Cirkuszművészeti és Kortárs Tánc Főiskola; Magyar Tánc tudományi Társaság*), Sirató Ildikó (*Országos Széchenyi Könyvtár; Magyar Táncművészeti Egyetem*), Varga Sándor (*Szegedi Tudományegyetem; ELTE HTK Zenetudományi Intézet*)

Lektorálta: Sándor Ildikó

Szerkesztőségi titkár: Hegedűs Edit

Lapalapító és felelős szerkesztő: Bolvári-Takács Gábor

Médiahatósági nyilvántartási szám:

CE/16121-2/2016 (nyomtatott), CE/30101-2/2018 (online)

ISSN 3094-1059 (Online)

ISSN 3094-1075 (Nyomtatott)

Kiadja az MTA Tánc tudományi Munkabizottsága (Budapest)

és a Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar

Néprajztudományi és Muzeológiai Intézete (Debrecen).

Felelős kiadó:

Bolvári-Takács Gábor, az MTA Tánc tudományi Munkabizottságának elnöke és Keményfi Róbert, a Debreceni Egyetem Néprajztudományi és Muzeológiai Intézetének intézetigazgatója.

A kiadvány online elérhető az MTA Tánc tudományi Munkabizottság honlapján:

<https://tanckutatas.hu/>

Szerkesztőség címe: DE BTK Néprajztudományi és Muzeológiai Intézet,
4032 Debrecen, Egyetem tér 1.

Tartalom

ELŐSZÓ A TÁNCKUTATÁSI ÉRTESÍTŐ MÁSODIK ÉVFOLYAMÁNAK ELSŐ SZÁMÁHOZ	3
INTÉZMÉNYI JUBILEUMOK	5
Hamar Pál: Ötvenöt év a sporttudomány szolgálatában.....	5
Mikulics Ádám: Emlékek és jegyzetek a hivatásos néptáncművész-képzés ötvenéves jubileuma alkalmából	8
IN MEMORIAM	16
Vona Zoltán: Kardos D. László (1938 – 2025) emlékezete	16
MEMENTO.....	22
125 éve született.....	22
Gara Márk: Oláh Gusztáv kettős évfordulójára.....	22
Kavecsánszki Máté: A népi dramatikus népszokások színpadra állításától a néptánc kutatásig. 125 éve született Muharay Elemér.....	27
100 éve született.....	36
Felföldi László – Varga Sándor: Kallós Zoltán és a magyar néptánc kutatás	36
Lőrinc Katalin: 100 éve született Körtvélyes Géza.....	42
Felföldi László: „Ernő pápa” emlékezete	45
Halász Tamás: 100 éve született Roboz Ágnes	52
INTÉZMÉNYI BESZÁMOLÓK.....	55
Oláh Nóra: A Fügedi-kör megalakulása és tevékenysége.....	55
Varga Sándor: Hírek az ELTE HTK Zenetudományi Intézetből (2025. június – december).....	59
Varga Sándor: Válogatás a Szegedi Tudományegyetem Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszékének tánc tudománnyal kapcsolatos tevékenységéből (2025. június – december).....	61
Imre Zoltán: A 2026-tól induló ELTE Színháztudományi Doktori Program bemutatása	64

Válogatás a Magyar Táncművészeti Egyetem tudományos programjaiból	66
ESEMÉNY- ÉS KUTATÁSI BESZÁMOLÓK	69
Kovács Henrik: Beszámoló az International Council of Kinetography Laban 34. konferenciájáról.....	69
Kovács Henrik: Fulbright szakmai és kulturális beszámoló (2025–2026).....	74
Marinka Melinda: Kálló táncos öröksége újra színpadon	79
Az MMA Művészetelméleti és Módszertani Kutatóközpont műhelykonferenciája Timár Sándor 95. születésnapja alkalmából.....	82
Janku Anna: Beszámoló az I. Nemzetközi Tánckutató Doktoranduszok Konferenciájáról.....	83
TÁNCOKRÓL – BETŰKKEL.....	88
Bolvári-Takács Gábor: Nyolc könyvajánló a mozdulatok világából	88
Bolvári-Takács Gábor: Táncfolyóirataink 2025. évi szemléje	96

Varga Sándor: Hírek az ELTE HTK Zenetudományi Intézetből (2025. június – december)

Horváth-May Dániel 2025 július elején két volt szegedi egyetemi hallgató szakmai gyakorlatát koordinálta. Részt vett a kutatószolgálat (<https://zti.hu/hu/nepzene/kutatoaszolgalat>) munkálataiban. Kiemelendő a Hagyományok Háza Hálózat – Szlovákia kérésének teljesítése (Vág–Garam közti táncfolyamatok publikálása a Néptánc Tudástáron), valamint az Ifjúsági Szólótáncfesztivál kötelező táncanyagainak megjelenítése a Néptánc Tudástáron. Ez azt jelenti, hogy a Néptánc Tudástár összesen közel 250 táncfolyamattal bővült. A kutatószolgálatról kb. 180 táncfolyamatot kértek ki, ez az ELTE HTK Zenetudományi Intézet Néptánc Archivuma anyagainak erőteljes társadalmi felhasználását mutatja.

Szabó Bálint a Néptánc Archivum filmtárában a kutatói kéréseknek megfelelően több mint három órányi, képkockánként digitalizált anyagot fényelt és digitálisan restaurált. Galát Péter MMA ösztöndíjas segítségével kb. 13 órányi lejátszási időnyi filmet készített elő hangosításra. Katona István társadalmi gyűjtővel együtt mérték fel az általa a Felvidéken készített filmes táncgyűjtéseket. Ezekre vonatkozóan digitalizálási tervek készültek, ami után majd a gyűjtő segítségével történik meg az adatolás.

Keresztény Csenge a GISa Hungarorum alkalmazás segítségével a Néptánc Archivumban őrzött népzenei és néptánc adatok készítette elő. Ezek majd térképre kerülnek; az egyes településekre kattintva az érdeklődők láthatják, hogy az adott helységhez milyen és mennyi néptáncos adat tartozik. Ebbe beletartoznak a filmfelvételek, azon belül pedig a táncfolyamatok, de ugyanitt külön látható lesz a digitalizált, illetve a publikált adatok (fényképek, kéziratok stb.) mennyisége is. A térkép másképp működik majd, mint a jelenlegi Néptánc Tudástár (<https://neptanctudastar.abtk.hu/hu>), hiszen térképre vetíti az adatokat, illetve ezeknek az adatoknak a sűrűségét is mutatja. Viszont a GISa Hungarorum nem tartalmazza a publikusan elérhető fájlokat, csak a metaadataikat. A terveink szerint a GISa Hungarorum fogja megjeleníteni a Magyarországi Táncatlasz és Táncakasztér kartonjainak adatait is, ennek köszönhetően nagy mennyiségű olyan információ áll majd a rendelkezésünkre, amely közvetlenül a II. világháború után, javarészt 1947–1952 között került rögzítésre. Emellett olyan településekről is elérhetővé válnak néptáncos és

népzenei adatok, információk, ahol a későbbiekben nem történt filmes, szöveges vagy zenei gyűjtés. A Tánckataszterhez tartozó anyagok digitalizálása még folyamatban van. Baranya, Bács-Kiskun, Békés, Borsod-Abaúj-Zemplén, Csík, Szilágy, Csongrád-Csanád, Esztergom, Fejér, Győr-Moson-Sopron, Hajdú-Bihar, Heves, Hunyad, Komárom, Kolozs, Nógrád, Maros-Torda vármegye/megye kartonjai dolgoztuk fel teljesen; Tolna, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Pest vármegyéi részben elkészültek. Somogy, Jász-Nagykun-Szolnok, Szolnok-Doboka, Torontál, Udvarhely, Vas, Veszprém és Zala vármegyéket/megyéket illetően egyelőre csak az adatgyűjtés helyszínei kerültek feldolgozásra.

Varga Sándor két doktorandusz hallgatójának, Keresztény Csengének és Horváth-May Dánielnek a Néptánc Archívummal kapcsolatos munkáit koordinálta. Ezen kívül irányította az Andrásfalvy-hagyaték néprajzi-táncfolklorkutatói adatainak felmérését, amelyben az SZTE két hallgatója, Maruzsenszki Andor és Olesiák László vesz részt. Varga Sándor szaktanácsadóként segítette két ELTE-s hallgató hortobágyi táncfolklór gyűjtését. Kiss Zente és Imre András 2025. december 18-án, egy műhelybeszélgetés kereteiben számoltak be a vizsgálat eredményeiről és módszertani tapasztalatairól a Zenetudományi Intézetben.

Varga Sándor *Táncolni, érezni, testközelből látni: a résztvevő megfigyelés kérdése a táncutatókban* címmel tartott tudományos előadást a kolozsvári Kriza János Társaságnál a XVII. Tudomány- és kutatástörténeti konferencián, 2025. október 10-én.

Varga Sándor *Az ELTE HTK ZTI Néptánc Archívumának bemutatása* címmel tartott előadást az SZTE Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszék – Roma Vallásos Zene Kutatócsoport számára Budapesten a Zenetudományi Intézetben, 2025. július 12-én.

Varga Sándor a Martin György díj bírálóbizottságának tagjaként részt vett a bizottság június 19-i ülésén, ahol javaslatok hangzóttak el a díjazott személyekkel kapcsolatban. Miniszteri döntés alapján Kisné Portik Irén tárgyaló népművész, Lányi György népzeneész és zenepedagógus, dr. Ratkó Lujza néptáncutató és dr. Tótszegi Tekla néprajzkutató kapták a díjat 2025 augusztusában.